

נתיב הטרור

אחרי שהונחה פצצה בביתו של שר-התחבורה, דוד צבי פוקס, כמחאה נגד הגבלת התנועה בשבת, ונתגלתה פצצה במשרד-החץ בידי אדם שביקש למחות נגד הסכם השילומים עם גרמניה, נפתחה שורה של מעשי-טרור שבוצעו, כנראה, על-ידי אותה קבוצה מתוך אותה מגמה. משך שלושה חודשים רצופים מעשי טרור אלה, לא פתחה המשטרה בכל פעולה רצינית לגילוי המבצעים ולחיסול קבוצתם.

ואלה מעשי הטרור:

נובמבר 1952 ★

הונחה פצצה במערכת העולס הזה כמחאה על מאמרים המובילים, כביכול, "את הנוער העברי לזרועות מפ"ם." איש אחד נפצע.

הונחה פצצה בקירבת הצירות הצ'כוסלובקית. לא היו פצועים.

הונחה פצצה במועדון הנוער הקומוניסטי בתל-אביב. אין פצועים. הפצצה דמתה, לדעת החוקרים, לזו שהונחה במערכת העולס הזה.

נעשה נסיון לשרוף את מועדון מק"י בירושלים.

נגנב גיפ ליד מערכת העולס הזה בתל-אביב. נעשה נסיון לגנוב גיפ שני של עובד המערכת, שחנה במקום אחר. מיתקני-בטחון מיוחדים מנעו את הגניבה השנייה.

הונחה פצצה שניה ליד מועדון הנוער הקומוניסטי. נעשה נסיון לשרוף את מכוניתו של הציר הסובייטי בתל-אביב, על אף שמירת המשטרה. הנסיון סוכל על-ידי השומרים הרוסיים.

הוצתה חנות ירושלמית, בה נמכרו ספרים סובייטיים. נזק קל.

הוצתה בשנית חנות הספרים הסובייטיים בירושלים. נזקים ניכרים.

נשלחו מכתבי איום לסוכנויות-הפצה. הדורשים מהן לא להפיץ ספרים סובייטיים.

הונחה פצצה ליד בית הצירות הסובייטית בתל-אביב. שלושה פצועים. אחת פצועה קשה. הפצצה דמתה לאלו שהונחו בפעולות הקודמות.

נשלח מכתב איום לחבר-הכנסת משה סנה. נשלחו מכתבי איום לבעלי בתי קולנוע, לכל ישיכירו את אולמיהם לפעולות פרר-סובייטיות.

אחרי כל המקרים, עד לפצצה ליד בית הצירות, לא נאסר שום איש, לא הועמד לדין איש אחד. העתונות הסתפקה ברובה במכריע בהודעת העובדות. נמנעה מלהביע כל נזיפה למבצעים. שום אישיות ממשלתית לא מצאה לנכון להוקיע טרור זה.

הכנסת

פשעי-פשע

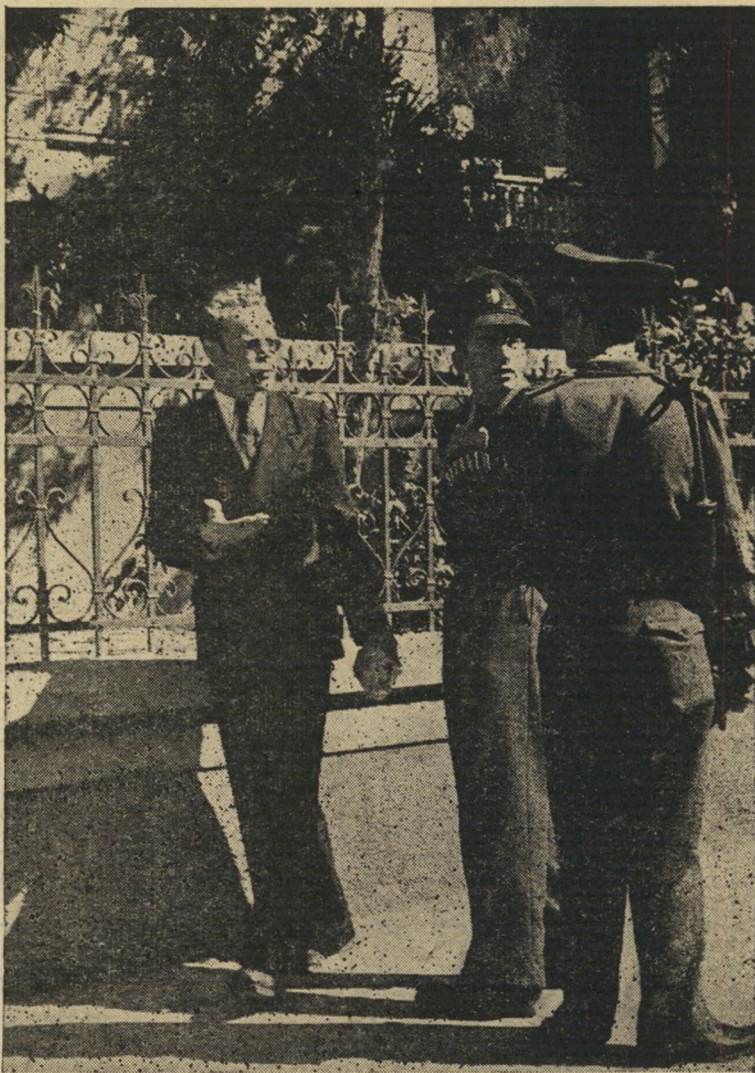
משך כמה שעות עמד בכור שיטתית, שר המשטרה נעים-ההליכות (ומעט ההשפעה על עניני המשטרה), באש צולבת קשה, על כל אשר לא עשתה המשטרה (כדי למנוע את ה-פשע בבית הצירות וכדי לתפוס את טומני מכשיר ההאזנה בחדרו של מאיר יערי). לפתע השתנה כיוון האש, והשר ספג כמה מכות מילוליות חמורות על מעשה שהמשיך טרה אמנם עשתה: הוצאת ירחון סנסציוני המוקדש ל"עולם הפשע".

על דוכן הנואמים עמדה אסתר רויאל-נאור, הח"כית נמוכה-הקומה וחריפת-הלשון של תנועת-החרות, אחותו של מפקד אצ"ל הנוער.

"אנו עדים להדרדרות גדולה במוסר ה-חברתי והאישני", קראה רויאל נאור, "המשיך פחה הולכת ומתפוררת. מקרים מזועזעים של רצח ומעשי פשע. מעשי פריצה ונסיונות שוד. כיצד לוחמת המשטרה בכל התופעה

רות את משרד החוץ הסובייטי בנסותו לארגן ראיון לציר עם אישיות מוסמכת, קבל תשובה מתחמקת: "הבקשה הועברה לגורמים ה-מוסמכים." אך בשעות אחר הצהריים נודע ממקור כלשהו, לדפלוסט צעיר של הצירות האמריקאית, כי אלישיב עומד להיות מוזמן אל אנדרי וישינסקי. אלישיב קיבל את ה-ידיעה בקור רוח, כי סבר שזו התשובה לבקשתו. מיהר להודיע בשמחה למשרד החוץ הישראלי כי כנראה יתקבל סוף סוף לראיון. הלידה הסובייטי. הדיפלומטים ששרתו במוסקבה התרגלו מכבר לעובדה שלמנהיגי ברית המועצות יום עבודה ארוך, הנמשך שעות ארוכות אל תוך הלילה. לכן לא התפלאו אנשי צירות ישראל כשבשעה 11 בלילה, הודיע להם יאן גוצב, מזכירו הפרטי של וישינסקי, כי שמואל אלישיב מתבקש להיות במשרד החוץ הסובייטי בשעה 12.45.

אלישיב המשיך במרץ להכין את הודעת ההתנצלות שלו בפני השלטונות הסובייטיים. אולם הפסיק עבודה זו כשקבל קריאה טל-פונית מהגרי שפירא, כתב סוכנות יונייטד פרס כמוסקבה, שהודיע כי ככל עתונאי

רוסי חשוד מאד: אחרי שהוטלה הפצצה, נכנסה המשטרה לפעולה במזוא התנופה, בדקה בקפדנות את זהות הנכנסים לבנין הצירות. אחד מאלה, שהצליחו רק בקושי להיכנס פנימה, היה איבאן גרישין, אחד מנהגי הצירות (למעלה). שנפצע יום קודם בהתפוצצות. לפנות ערב הוחלפו השוטרים הרגילים באנשי משמר-גבולות, חובשי כומתות ירוקות (משמאל), שהקפידו עוד יותר על העוברים ושבים, סירבו אפילו להרשות לצלמים להנציחם.

החוק, ראה גם הוא באותו ערב את הגהה של גליון פרבוה (שמעמל להופיע בבוקר למחרת) וכו נוסח הודעת ברית-המועצות על נתוק היחסים עם ישראל. אז הבין אלישיב כי הודעתו על צער ממשלת ישראל, מיותרת.

חמשמרות הוגברו: בשעה 12.45 נמ' צא אלישיב בלשכת שר החוץ הרוסי. הוא נתבקש להמתין. כעבור עשר דקות נכנס וישינסקי בלהיית מזכירו הפרטי גוצב ועוד איש במדי משרד החוץ הסובייטי. וישינסקי לא לחץ את ידי הציר ולא ברכו, הוציא מכיס מעילו נייר וקרא במשך לא יותר משלוש דקות את ההודעה הרשמית, הוסיף עליה בעל-פה: "בקשר לסדורים הסכניים תתקשר עם אנשי הסכס".

מבלי להסדר, יצא וישינסקי את החדר, וגוצב ליווה את הציר אלישיב למכוניתו בפתח הקרמלין.

משהגיע לבית הצירות, חש אלישיב באופן כמשי ביותר את העובדה שלמעשה אינו כבר ציר: נוסף למשמר הרגיל של הצירות, המורכב משני שוטרים, הופקדו על בית הצירות שוטרים סובייטיים נוספים, חלקם בלבוש אזרחי.

